

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-60-57>

УДК 368.03:351.825

РОЗВИТОК ТА ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПІДХОДІВ ДО ФІНАНСОВОГО УПРАВЛІННЯ СТРАХОВИМИ КОМПАНІЯМИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

DEVELOPMENT AND IMPLEMENTATION OF INNOVATIVE APPROACHES TO THE FINANCIAL MANAGEMENT OF INSURANCE COMPANIES UNDER THE CONDITIONS OF MARITAL STATE

Богріновцева Людмила Миколаївнакандидат економічних наук, доцент,
Національна академія статистики, обліку та аудиту
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9597-1085>**Ключка Ольга Володимирівна**кандидат економічних наук, доцент,
Державний податковий університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3903-7487>**Заїчко Ірина Володимирівна**кандидат економічних наук, доцент,
Національна академія статистики, обліку та аудиту
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6080-2959>**Bohrinoltseva Liudmyla, Zaichko Iryna**

National Academy of Statistics, Accounting and Auditing

Kliuchka Olha

State Tax University

У статті проаналізовано актуальні напрями розвитку українських страхових компаній згідно з введенням інноваційних технологій у сучасні реалії. Актуальність дослідження визначається кількістю страхових компаній та динамікою їхньої інноваційної діяльності в Україні. В основних результатах дослідження подано головні показники функціонування та темпи зростання діяльності страхових компаній, що відображено в динаміці укладених договорів страхування, сформованих страхових резервів, валових страхових премій та виплат страхового відшкодування. З'ясовано, важливими інструментами у цій діяльності є використання інноваційних підходів. Визначено основні проблеми, з якими стикаються страхові компанії, та шляхи їх подолання – впровадження інновацій, які в подальшому сприятимуть розвитку страхового ринку України. У висновках подано інформацію, що інноваційний процес поступово призводить до формування конкурентоспроможних страхових послуг.

Ключові слова: страховий ринок, страхова компанія, інноваційна діяльність, проблеми та можливості впровадження, динаміка управління, фінансове управління, воєнний стан.

The article examines the current trends in the development of the Ukrainian market of insurance services. The number of insurance companies and the dynamics of their innovative activity are analyzed. Companies that have been operating for a long time without introducing new technologies and insurance products have turned out to be unprofitable, losing their client base. The dynamics of the decrease in the number of financial and insurance companies with innovative activities that offer new or significantly improved ones are analyzed products, product and process innovations, marketing, and organizational innovations. The main indicators of the activity and growth rates of insurance companies are analyzed, which are reflected in the dynamics of claims and insurance compensation payments. The development of Internet insurance and its transition to it turned out to be necessary for insurers

to work more efficiently and reduce operational costs. The main problems faced by insurance companies were identified, and it is noted that the way to overcome them is to introduce innovations, which will further encourage the development of the insurance market of Ukraine. The reports of national insurance companies regarding the introduction of innovations were analyzed and systematized. It is important to single out ways of introducing innovative technologies into the activities of insurance companies, which are a necessary condition for their competitiveness in the market. It is important to identify trends in the field of innovations in the insurance market of Ukraine in war conditions and to determine the possibilities of their application. The results show that the innovation process involves the gradual creation of competitive insurance services that are superior to others in terms of quantity and quality. It was found that to ensure the current capacity and financial stability of insurance companies, it is necessary to develop and actively implement innovations, including key business processes in the language of the wartime period in Ukraine.

Keywords: insurance market, insurance company, innovative activities, challenges and opportunities of implementation, management dynamics, financial management, martial law.

Постановка проблеми. Історичний розвиток страхування в Україні вказує на потребу вдосконалення, а саме забезпечення платоспроможності, оптимізації бізнес-процесів, покращення умов праці тощо. Відповідно до цього, необхідно розглянути інновації як основний інструмент оновлення і стабілізації страхових компаній в умовах війни в Україні. Інновація у страхуванні – це кінцевий результат інноваційної діяльності, що здійснюється у вигляді впровадження та вдосконалення нових продуктів, виведених на ринок через технологічні процеси та практичну діяльність компаній, і нові способи надання послуг клієнтам.

У сучасному багатогранному середовищі ризиків необхідно вчасно реагувати на зміни. Страховим компаніям слід підвищувати відповідність страхових продуктів потребам страхувальників, розширювати спектр каналів дистрибуції, знижувати сукупні витрати на надання послуг та підвищувати прибутковість і конкурентоспроможність страхових організацій саме завдяки інноваціям, що є недостатньо вивченими на даний момент.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Велика кількість дослідників, серед яких В. Дранус, Л. Дранус, Н. Трушкіна [1], С. Волосович, О. Фоміна [2], О. Сосновська, І. Сиренька [3], О. Віленчук [4], Г. Кулина [5], працюють над питанням розвитку та впровадження інноваційних підходів до фінансового управління страховими компаніями в умовах воєнного стану.

О. Сосновська досліджує актуальні напрями процесу інноватизації страхового бізнесу в Україні. До інноваційних інструментів відносять: андеррайтинг обліку, смарт-контракти, мобільні додатки, блокчейн технології у страхуванні [6]. П. Пузирьова, О. Покальчук акцентують увагу на основних інноваційних стратегіях у розвитку страхових компаній, а

саме на використанні інновацій [7]. Н. Ситник, М. Михайлюк подають характеристику страхового ринку України в умовах війни. Дослідники зазначають, що основними труднощами є загроза фінансовій безпеці, втрата майна внаслідок воєнних дій, подання недостовірної інформації страховика та ін. [8]. О. Петрук, А. Полчанов, С. Ніколаєнко, С. Дячек визначають етапи розвитку страхових компаній в умовах війни. На їхню думку, для цього потрібно підтримувати на належному рівні менеджмент компанії, її структуру, визначити фінансові цілі, розробити фінансову стратегію та ін. [9]. В. Братюк, М. Меденці з'ясовують особливості та основні шляхи розвитку менеджменту страхових компаній [10].

Н. Внукова подає аналіз фінансових показників страхових компаній в умовах сучасності [11]. О. Петрук, А. Полчанов, С. Ніколаєнко, С. Дячек наводять приклади уникнення кризових ситуацій у розвитку страхових компаній [12]. М. Тимчак, Т. Чізмар подають перелік викликів, з якими зіштовхнулись страхові компанії в умовах війни [13]. І. Чуницька та Л. Богріновцева досліджують основні тенденції діяльності страхових компаній на фінансовому ринку України після запровадження воєнного стану та визначають, на цій основі, перспективи діяльності страхових компаній у післявоєнний період [15].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Проведений аналіз наукових джерел довів, що проблема впровадження інноваційних технологій у діяльність страхових компаній, які є необхідною умовою їхньої конкурентоспроможності на ринку, потребує подальших досліджень. При цьому важливо виявити тенденції у сфері інновацій на страховому ринку України в умовах війни.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Основною метою статті є з'ясування сутності та видів інновацій на

основі фінансового управління страховими компаніями в умовах воєнного стану в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження. Страхові ринки займають важливу основу у функціонуванні національної ринкової економіки, оскільки страхові премії, акумульовані страховими компаніями, є важливим джерелом капіталу для різних секторів економіки.

Страховий ринок – це сукупність різноманітних структур та інститутів, діяльність яких спрямована на зменшення ризиків та втрат учасників страхового ринку. Суб'єктами страхового ринку є страхові компанії, страхувальники, застраховані особи, посередники та об'єднання страховиків.

Будь-яка криза впливає на розвиток та діяльність страхових компаній і це має враховуватися з метою отримання позитивних фінансових результатів.

Аналіз поточного стану страхового ринку на основі статистичних даних (табл. 1) підкреслює, що страховий ринок має тенденцію змінюватися та є значним джерелом капіталовкладень серед інших небанківських фінансових ринків.

У першому півріччі 2022 року порівняно з першим півріччям 2021 року (у довоєнний період) загальні премії впали майже на третину (-28%) до 17,8 млрд грн. Сектор non-life страхування зазнав більшого падіння (-29%), тоді як премії зі страхування життя скоротилися вдвічі (-15%).

Виплати/відшкодування у першому півріччі також пропорційно впали у секторі non-life страхування (-32%). На зниження виплат також вплинуло зменшення частоти страхових випадків в автоцивіліці. Рівень виплат залишився незмінним на рівні 34% [14].

Якщо подивитися на динаміку показника за чотири квартали 2022 року, то найбільше падіння обсягу бізнесу відбулося наприкінці 1 кварталу 2022 року. Падіння продовжилося у 2 кварталі, але було менш різким, оскільки страховики змогли організувати та налагодити свою роботу в умовах воєнного стану.

Результати дослідження страхового ринку впродовж 2021–2023 років показали здебільшого не позитивні тенденції, особливо порівняно з довоєнним періодом. Зокрема, відбувалося постійне скорочення кількості страхових компаній, а це, перш за все, є значним мінусом, адже бізнес перестає функціонувати. З позитивних тенденцій – очищення ринку від неплатоспроможних та фінансово слабких страхових компаній. Також відбувалися коливання у динаміці валових страхових виплат та премій. У 2023 році ситуація покращилась, порівнюючи з 2022 роком.

Важливим показником рівня розвитку страхового ринку є рівень проникнення страхування, що розраховується як відношення валових страхових премій до валового внутрішнього продукту (ВВП). Показник розвитку страхового ринку в Україні має тенденцію до зниження: у 2021 році він становив 0,9%, а у 2022 році – 0,76%. Що стосується 2023 року, то цей показник складно вирахувати, оскільки немає офіційних даних ВВП 2023 року. Рівень проникнення страхування в Нідерландах – 9,4%, у Франції – 10,6%, в Італії – 7,9%, у США – 12,4%, у Великобританії – 11,3%. Оптимальним рівнем проникнення страхування прийнято вважати 8-12%. Середній рівень проникнення в Україні становить 0,91%, що є дуже низьким показником, і це свідчить про відносно невелику частку страхового ринку в українській економіці та

Таблиця 1

Активи та страхові резерви страхових компаній України 2021–2023 рр., млрд грн

Показники	2021	2022	2023
Кількість наявних страхових компаній	169	139	111
Число укладених договорів страхування за період, тис. одиниць	99940,0	60380,3	73353,0
Активи за балансом	65635,6	70869,0	73374,7
Сформовані страхові резерви	35642,8	39794,0	44889,4
Валові страхові премії	38070,6	28573,7	34141,7
Валові страхові виплати	13427,7	9502,3	12027,4
Обсяг страхових платежів, належних перестраховкам	4660,8	3425,7	3683,8

Джерело: складено авторами на основі аналізу [14]

незначний рівень розвитку страхового ринку в цілому.

Рівень страхових виплат є незадовільним за загальноприйнятою міжнародною практикою. Ринок в основному підтримується завдяки обов'язковим видам страхування, що негативно впливає на добровільне страхування та диверсифікацію страхового портфеля.

Із початком широкомасштабної окупації страховий ринок України опинився у складній ситуації. До типових ризиків, пов'язаних із війною, додалися нові небезпеки, що загрожують безпеці місцевого страхового ринку. Серед них – неподання або викривлення інформації про фінансовий стан компанії, втрата майна, недотримання нормативів платоспроможності та ризиків, невиконання договірних зобов'язань (особливо в районах, де триває конфлікт) [13].

Відповідно до вищезазначених ризиків та негативного впливу воєнних дій на території України, важливо застосовувати стратегічне планування страхових компаній, що забезпечує реалізацію цілей, перетворюючи їх на конкретні дії. В умовах ведення війни в Україні процес страхування має включати такі елементи:

- бюджетування – прогнозування доходів і витрат для забезпечення ефективного фінансового управління страховою компанією. Основні статті бюджету включають доходи, витрати, інвестиції та рух грошових коштів;

- попередній розподіл ресурсів – визначення фінансових ресурсів, необхідних для досягнення стратегічних цілей, включно з розподілом капіталу, управлінням ліквідністю та оптимізацією балансу;

- оцінка ризиків – визначення валютного ризику, кредитного ризику, ризику процентної ставки, волатильності ринку. Розробка можливостей для їхньої мінімізації.

В умовах несприятливого економічного та політичного клімату, страхування та окремі види страхових послуг набувають все біль-

шого значення, а значення фінансового управління діяльності у страховому секторі зростає. Фінансовий менеджмент страхових компаній базується на забезпеченні фінансової стабільності та безпеки.

Страхова компанія вважається фінансово стійкою, якщо вона може протистояти ризикам, пов'язаним зі страхуванням, та різким коливанням страхових виплат без шкоди для своєї здатності виконувати фінансові зобов'язання перед клієнтами. Тому зміцнення фінансової стійкості страхових компаній вимагає комплексного підходу до управління ризиками та фінансами, а також дотримання високих галузевих стандартів і нормативів. Це важливо для захисту інтересів клієнтів та забезпечення власної стабільності компанії у разі настання непередбачуваних подій. Тому перед страховиками стоїть завдання мінімізувати фінансові ризики та зберегти баланс між прибутковістю та довірою клієнтів до страхових послуг.

Відповідно до цього оцінка та забезпечення фінансової стійкості є важливою складовою системи фінансового менеджменту страхової компанії. Фінансова стабільність не тільки впливає на стабільність фінансового сектору в цілому, але й захищає інтереси клієнтів в умовах зростаючих ризиків та змін. Систематизація процесу фінансового управління є наступною: фінансове планування, фінансовий облік, фінансовий аналіз та фінансовий контроль. Оскільки компанії шукають шляхи скорочення витрат, ефективність фінансових процесів також потрапляє під все більшу увагу, особливо в неприбуткових функціональних сферах.

На основі цього виділено інновації страхових установ, що необхідно впроваджувати в їхню діяльність (рис. 1).

Технологічні інновації характеризуються розробкою нових страхових послуг та продуктів, що поєднують у собі найкращі характеристики; вдосконаленням уже наявних на ринку продуктів; зміною технологій процесів супроводу страхових продуктів для автоматизації та удосконалення процесів і, відпо-

Рис. 1. Види інновацій страхових компаній

Джерело: складено авторами на основі аналізу [3]

відно, упровадження цифрових трансформацій та технологій. Організаційні інновації визначаються використанням нових методів для інформування та ефективної взаємодії з елементами його зовнішнього середовища. Витратні інновації – скороченням витрат у зв'язку з використанням науково-технічного прогресу на надання страхового продукту. Збутові – створенням нових страхових послуг та каналів збуту на основі використання Інтернету, хмарних технологій, соціальних мереж.

Інноваційні підходи є ключовими елементами успіху роботи страхових компаній (рис. 2).

Як бачимо, до них належать:

- цифровізація: розробка простих для клієнтів мобільних додатків, щоб можна було швидко подавати заявки на поліси та заявляти про страхові випадки; застосування штучного інтелекту для аналізу проблем та ризиків;

- страхування на основі даних: аналіз та прогнозування ринкових тенденцій із використанням великих даних, персоналізоване страхування відповідно до страхового профілю кожного клієнта;

- стратегії управління ризиками: розробка програм для запобігання негативних дій, включаючи системи моніторингу, що автоматично визначають потенційні ризики; нейтралізація майнових ризиків за допомогою страхування та перестраховування;

- диверсифікація страхових тарифів: розширення страхового покриття та надання

максимального спектра послуг серед різних видів страхування;

- оптимізація між якістю та ціною надання страхових послуг: широке застосування механізму страхування для нейтралізації впливу майнового ризику;

- глобальні ринки: розширення міжнародної присутності через альянси та стратегічні партнерства з іншими компаніями;

- сталі інновації: довгострокові ініціативи, такі як розробка нових страхових продуктів та впровадження передових методів врегулювання страхових випадків [7].

Особливу увагу варто звернути саме на застосування цифрових (інноваційних) технологій, які запропоновано О. Віланчуком [4]:

- автоматизований андеррайтинг – використання набору інструментів андеррайтингу для виявлення, оцінки та визначення доцільності страхових ризиків у режимі реального часу;

- технологія IoT – здатності оперативного реагування на зміни споживчого попиту і моделювання розмірів премії залежно від імовірності настання страхових ризиків;

- Big data – технологія ґрунтується на опрацюванні значних статистичних даних, виявленні страхових випадків, розрахунку розміру збитків і проведенні виплат відповідно до договірних зобов'язань;

- блокчейн – можливість зекономити час на обслуговуванні страхових угод, оптимізація

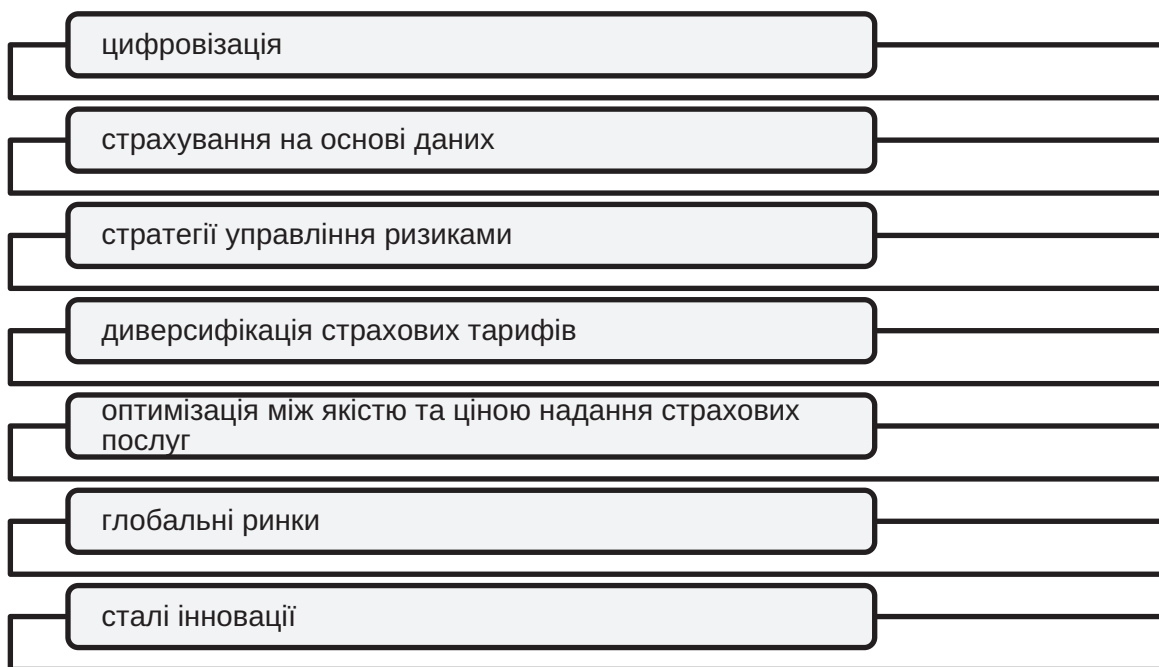

Рис. 2. Інноваційні підходи у діяльності страхових компаній

Джерело: складено авторами на основі аналізу [7]

бізнес-процесів страховиків, зниження фінансових ризиків, прискорення обміну інформацією між учасниками ринку.

Загалом успішне використання інноваційних підходів та технологій значно підвищить ефективність фінансового управління страховими компаніями, особливо в умовах воєнного стану. Це дозволить організаціям покращити фінансову ситуацію, уникнути страхових ризиків, задовольняти потреби своїх клієнтів та краще взаємодіяти з учасниками страхового ринку.

Висновки. Результати аналізу страхового ринку впродовж 2021–2023 років показали непросту ситуацію розвитку. Незважаючи на всі потенційні ризики для фінансової стабільності страхового ринку, українські стра-

хові компанії адаптували свою діяльність та вчасно відреагували на загрози. Однак для забезпечення фінансової стабільності та підвищення ефективності діяльності цих організацій у сучасних реаліях вкрай важливим є вдосконалення діяльності страхового сектора та впровадження ефективної політики, зважаючи на необхідність підтримки страхової галузі у воєнний час.

Необхідно застосовувати інноваційні підходи, що передбачають систему дій та заходів, спрямованих на запобігання або пом'якшення негативних наслідків на роботу компанії. Особливу увагу приділено цифровим технологіям, страхуванню на основі даних, стратегіям управління ризиками, глобальним ринкам та стійким інноваціям.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Дранус В., Дранус Л., Трушкіна Н. Інноваційні підходи до управління платоспроможністю страхової компанії в Україні. *Вісник Львівського національного екологічного університету. Серія «Економіка АПК»*. 2023. № 30. С. 151–156. URL: <https://visnyk.lnau.edu.ua/index.php/economics/article/view/190/172> (дата звернення: 22.02.2024).
2. Волосович С., Фоміна О. Технологічні інновації на страховому ринку. *Вісник Київського національного торговельно-економічного університету*. 2018. № 5. С. 124–137. DOI: [https://doi.org/10.31617/visnik.knute.2018\(121\)10](https://doi.org/10.31617/visnik.knute.2018(121)10) (дата звернення: 22.02.2024).
3. Сосновська О. О., Сіренька І. І. Тенденції інноваційного розвитку страхових компаній в Україні. *Європейський науковий журнал Економічних та фінансових інновацій*. 2021. Т. 2. № 8. С. 20–30. DOI: <https://doi.org/10.32750/2021-0202> (дата звернення: 22.02.2024).
4. Віленчук О. М. Інноваційні стратегії управління діяльністю страхових компаній: міжнародний та національний контексти. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2021. №. 41. С. 65–70. URL: <https://www.ej.journal.kspu.edu/index.php/ej/article/view/708/698> (дата звернення: 22.02.2024).
5. Кулина Г. М. Інноваційні підходи до розвитку страхової діяльності в Україні та світі. *Модернізація економіки: сучасні реалії, прогностичні сценарії та перспективи розвитку* : матеріали міжнар. наук.-пр. конф. (м. Херсон, 25–26 квіт. 2019 р.). Херсон, 2019. С. 639–641. URL: <http://surl.li/qxiqw> (дата звернення: 22.02.2024).
6. Сосновська О. О. Інноватизація страхового бізнесу в умовах розвитку цифрової економіки. *Науковий журнал «БІЗНЕС ІНФОРМ»*. 2021. № 7. С. 62–69. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/39289/1/Sosnovska_O_VI_7_FITU.pdf (дата звернення: 22.02.2024).
7. Пузирьова П., Покальчук О. Інноваційні стратегії формування та розвитку конкурентоспроможної діяльності страхових компаній у сфері міжнародного та національного контексту. *Проблеми інтеграції освіти, науки та бізнесу в умовах глобалізації* : матеріали V Міжнар. наук.-пр. конф. (м. Київ, 6 жовтня 2023 р.). Київ : КНУТД, 2023. С. 54–55. URL: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/25463/1/PIONBUG_2023.pdf#page=54 (дата звернення: 22.02.2024).
8. Ситник Н., Михайлюк М. Загрози та ризики фінансової безпеки страхового ринку України в умовах війни. *Молодий вчений*. 2023. № 5 (117). С. 169–173. DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2023-5-117-33> (дата звернення: 22.02.2024).
9. Планування в системі фінансового менеджменту страхових компаній в умовах воєнного стану / О. М. Петрук та ін. *Економічна наука*. 2023. № 1. С. 5–8. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/37226/> (дата звернення: 22.02.2024).
10. Братюк В., Меденці М. Особливості менеджменту страхової компанії. *Фінансове регулювання зрушень у економіці України* : збірник тез доповідей учасників VII Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції (м. Мукачево, 23 березня 2023 р.). Мукачево : Вид-во МДУ, 2023. С. 136–138. URL: <http://surl.li/qxizi> (дата звернення: 22.02.2024).
11. Внукова Н. М. Оцінка фінансового потенціалу страхових компаній. *Страховий ринок України у світлі євроінтеграції: новітні виклики та тренди* : збірник матеріалів VI Міжнар. наук.-пр. конф. (м. Київ, 23 березня

2023 р.). Київ : КНЕУ, 2023. С. 13–14. URL: <https://openarchive.nure.ua/handle/document/23472> (дата звернення: 22.02.2024).

12. Антикризисное фінансове управління страховими компаніями / О. М. Петрук та ін. *Ефективна економіка*. 2023. № 4. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/id/eprint/37225>

13. Тимчак М., Чізмар Т. Виклики функціонування страхового ринку України в умовах воєнного часу. *Трансформація національної моделі фінансово-кредитних відносин: виклики глобалізації та регіональні аспекти* : збірник матеріалів VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції. (м. Ужгород, 1 грудня 2023 р.). Ужгород : ДВНЗ «УжНУ», 2023. С. 257–258. URL: <http://surl.li/qxjdv> (дата звернення: 22.02.2024).

14. Наглядова статистика. *Національний банк України*. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervisionstatist> (дата звернення: 22.02.2024).

15. Чуницька І. І., Богрїновцева Л. М. Особливості діяльності страхових компаній на фінансовому ринку України в умовах воєнного стану. *Інфраструктура ринку*. 2023. Вип. 71. С. 251–258. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2023/71_2023/46.pdf (дата звернення: 22.02.2024).

REFERENCES:

1. Dranus V., Dranus L., & Trushkina N. (2023) Innovatsiyni pidkhody do upravlinnya platospromozhnisty strakhovoyi kompaniyi v Ukraini [Innovative approaches to managing the solvency of an insurance company in Ukraine]. *Visnyk Lvivs'koho natsional'noho ekolohichnoho universytetu – Bulletin of the Lviv National Environmental University*, no. 30, pp. 151–156. Available at: <https://visnyk.lnau.edu.ua/index.php/economics/article/view/190/172> (accessed February 22, 2024) (in Ukrainian)

2. Volosovich S., & Fomina O. (2018) Tekhnolohichni innovatsiyi na strakhovomu rynku [Technological innovations in the insurance market]. *Visnyk Kyivskoho natsional'noho torhovel'no-ekonomichnoho universytetu – Bulletin of the Kyiv National University of Trade and Economics*, no. 5, pp. 124–137. Available at: [https://doi.org/10.31617/visnik.knute.2018\(121\)10](https://doi.org/10.31617/visnik.knute.2018(121)10) (accessed February 22, 2024) (in Ukrainian)

3. Sosnovska O. O., Sirenka I. I. (2021) Tendentsiyi innovatsiynoho rozvytku strakhovykh kompaniy v Ukraini [Trends in innovative development of insurance companies in Ukraine]. *Yevropeyskyi naukovyy zhurnal Ekonomichnykh ta Finansovykh innovatsiy – European Scientific Journal of Economic and Financial Innovations*, vol. 2, no. 8, pp. 20–30. Available at: <https://doi.org/10.32750/2021-0202> (accessed February 22, 2024) (in Ukrainian)

4. Vilenchuk O. M. (2021) Innovatsiyni stratehiyi upravlinnya diyal'nisty strakhovykh kompaniy: mizhnarodnyy ta natsional'nyy konteksty [Innovative management strategies of insurance companies: international and national contexts]. *Naukovyy visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu – Scientific Bulletin of Kherson State University*, vol. 41, pp. 65–70. Available at: <https://www.ej.journal.kspu.edu.ua/index.php/ej/article/view/708/698> (accessed February 22, 2024) (in Ukrainian)

5. Kulina G. M. (2019) Innovatsiyni pidkhody do rozvytku strakhovoyi diyalnosti v Ukraini ta sviti [Innovative approaches to the development of insurance activity in Ukraine and the world]. *Modernizatsiia ekonomiky: suchasni realii, prohnozni stsenarii ta perspektyvy rozvytku* : materialy mizhnar. nauk.-pr. konf. (Kherson, 25–26 April 2019). Kherson, 2019. pp. 639–641. Available at: <http://surl.li/qxiqw> (accessed February 22, 2024) (in Ukrainian)

6. Sosnovska O. O. (2021) Innovatyzatsiya strakhovoho biznesu v umovakh rozvytku tsyfrovoyi ekonomiky [Innovation of the insurance business in the conditions of the development of the digital economy]. *Naukovyy zhurnal «BIZNES INFORM» – Scientific magazine "BIZNES INFORM"*, no. 7, pp. 62–69. Available at: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/39289/1/Sosnovska_O_BI_7_FITU.pdf (accessed February 22, 2024) (in Ukrainian)

7. Puzyryova P., & Pokalchuk O. (2023) Innovatsiyni stratehiyi formuvannya ta rozvytku konkurentospromozhnoyi diyalnosti strakhovykh kompaniy u sferi mizhnarodnoho ta natsionalnoho kontekstu [Innovative strategies of formation and development of competitive activity of insurance companies in the field of international and national context]. *Problemy intehratsii osvity, nauky ta biznesu v umovakh hlobalizatsii* : materialy V Mizhnar. nauk.-pr. konf. (Kyiv, October 6, 2023). Kyiv : KNUVD, 2023. pp. 54–55. Available at: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/25463/1/PIONBUG_2023.pdf#page=54 (accessed February 22, 2024) (in Ukrainian)

8. Sytnyk N., & Mykhailiuk M. (2023) Zahrozy ta ryzyky finansovoyi bezpeky strakhovoho rynku Ukrainy v umovakh viyny [Threats and risks of the financial security of the insurance market of Ukraine in the conditions of war]. *Molodyy vchenyy – Young Scientist*, no. 5 (117), pp. 169–173. Available at: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2023-5-117-33> (accessed February 22, 2024) (in Ukrainian)

9. Petruk O. M., Polchanov A. Yu., Nikolayenko S. M., & Dyachek S. M. (2023) Planuvannya v systemi finansovoho menedzhmentu strakhovykh kompaniy v umovakh voyennoho stanu [Planning in the financial management system

of insurance companies under martial law]. *Ekonomichna nauka – Economic Science*, no. 1, pp. 5–8. Available at: <http://eprints.zu.edu.ua/37226/> (accessed February 22, 2024) (in Ukrainian)

10. Bratyuk V., Medentsi M. (2023) Osoblyvosti menedzhmentu strakhovoyi kompaniyi [Peculiarities of insurance company management]. *Finansove rehuliuvannia zrushen u ekonomitsi Ukrainy* : zbirnyk tez dopovidei uchasnykiv VII Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi Internet-konferentsii (Mukachevo, March 23, 2023). Mukachevo : Vyd-vo MDU, 2023. pp. 136–138. Available at: <http://surl.li/qxizi> (accessed February 22, 2024) (in Ukrainian)

11. Vnukova N. M. (2023) Otsinka finansovoho potentsialu strakhovykh kompaniy [Assessment of the financial potential of insurance companies]. *Strakhovyi rynek Ukrainy u svitli yevrointehratsii: novitni vyklyky ta trendy* : zbirnyk materialiv VI Mizhnar. nauk.-pr. konf. (Kyiv, March 23, 2023). Kyiv : KNEU, 2023. pp. 13–14. Available at: <https://openarchive.nure.ua/handle/document/23472> (accessed February 22, 2024) (in Ukrainian)

12. Petruk O. M., Polchanov A. Yu., Nikolayenko S. M., & Dyachek S. M. (2023) Antykrizove finansove upravlinnya strakhovymy kompaniyamy [Anti-crisis financial management of insurance companies]. *Efektivna ekonomika – Effective economy*, no. 4. Available at: <http://eprints.zu.edu.ua/id/eprint/37225> (accessed February 22, 2024) (in Ukrainian)

13. Tymchak M., Chizmar T. (2023) Vyklyky funktsionuvannya strakhovoho rynku Ukrainy v umovakh voyennoho chasu [Challenges of functioning of the insurance market of Ukraine in wartime conditions]. *Transformatsiia natsionalnoi modeli finansovo-kredytnykh vidnosyn: vyklyky hlobalizatsii ta rehionalni aspekty* : zbirnyk materialiv VIII Vseukrainskoi naukovopraktychnoi konferentsii. (Uzhhorod, December 1, 2023). Uzhhorod : DVNZ «UzhNU», 2023. P. 257–258. Available at: <http://surl.li/qxjdv> (accessed February 22, 2024) (in Ukrainian)

14. Naghlyadova statystyka [Supervisory statistics]. *Nacionaljnyj bank Ukrainy – National Bank of Ukraine*. Available at: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervisionstatist> (accessed February 22, 2024) (in Ukrainian)

15. Chunyańska I.I., Bohrinovtseva L. M. (2023). Osoblyvosti diialnosti strakhovykh kompanii na finansovomu rynku Ukrainy v umovakh voiennoho stanu [Peculiarities of the activity of insurance companies on the financial market of Ukraine in the conditions of martial law]. *Infrastruktura rynku – Market infrastructure*, vol. 71, pp. 251–258. Available at: http://www.market-infr.od.ua/journals/2023/71_2023/46.pdf (accessed February 22, 2024) (in Ukrainian)